

URTIKAARIA

Urve Loit, Õ24

Mis haigus on urtikaaria

- Lööbega nahahaigus.
- Lööve võib ilmneda igale poole kehale.
- Lööve püsib mõnest minutist mitme päevani.
- Võib olla äge või krooniline.

Enamasti on lühiajalise kestusega ja iseparanev haigus. Krooniliseks muutudes põhjustab tõsiseid probleeme nii patsiendile kui arstile.

Haiguspilt

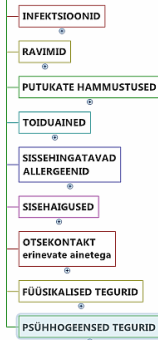

Haiguspilt

Naha vastus ärritavale tegurile

- Äkki tekkiv punetav lööve - kublad
 - võivad paikneda igal kehaosal;
 - arv ühest mitmesajani;
 - erineva suuruse ja kujuga.
- Sügelemine.
- Püsivad samas kohas mõnest minutist kuni ööpäev.
- Harvem palavik, kõhuvalu- ja lahtisus, hingamisraskus bronhide ahenemise tagajärjel, vererõhu langus, isegi šokk.

URTIKAARIA TEKKEPÕHJUSED

Tekkepõhjused

- **Immunoloogiline e. allergiline urtikaaria.** Kaasatud on immuunsüsteem, IgE antikehade kaudu.
- **Mitteimmunoloogiline e. mitteallergiline urtikaaria.** Löövet kutsuvad esile ained, mis otse nuumrakkudest histamiini vabastavad või mõjutavad arahidoonhappe ainevahetust.
 - **Kombineeritud mehhanismidel** põhinev urtikaaria.
 - **Idiopaatiline e. teadmata põhjusega urtikaaria, KIU.**

Diagnoosimine

Võimalikud uuringud:

- vere üldanalüüs;
- uriin;
- väljaheiteanalüüs sooleparasiitidele;
- maksa, neerude funktsiooni biokeemilised näitajad;
- viiruste uuringud (k.a. hepatiidimarkerid);
- kurgulima mikrobioloogiline uuring;
- immunoloogilised testid (ANA);
- Allergiatestid;
- nahatestid, naha histoloogiline uuring;
- kilpnäärme uuringud;
- seerumi krüoglobuliinid külma urtikaaria puhul;
- röntgen rindkerest;
- ultraheli uuring siseelunditest.

fppt.com

Proгноос

Haigus üldjuhul eluohtlik ei ole

Esmaabi:

- Võimalusel kõrvalda ülitundlikkust põhjustav tegur.
- Aita kannatanul sisse ravimid, kui tal need olemas on.
- Anna rohkesti juua.
- Jahuta turselisi sügelevaid kuplasid külma mähisega.
NB! Külmaurtikaaria!
- Määri lööbe piirkonda mentooli- või anesteesiinpiiritusega.
- Tursete tekkel pöördu koheselt arsti juurde.
- Ära kratsi kuplasid!

fppt.com

Proгноос

eluohtlik võib olla seede- ja hingamissüsteemi
haaratusesega angioödeem

Pöördu arsti poole kui:

- tekib palavik ja lööve püsib ka 24 tunni pärast peale ravimite võtmist;
- liigesed on valulikud ja paistes.

Vajad kiiret abi kui:

- tekib uimasus, minestustunne;
- kihelus kurgus, neelamis- ja hingamisraskused, huuled, keel või kõri on paistes;
- südametegevus kiirenenud;
- magu on ärritunud, oksendamine;
- krampplik või tugev valu kõhus.

fppt.com

Ennetamine

- Välti nõgestõbe vallandavat tegurit.
- Kanna kaasas oma ravimid nõgestõbe vastu.
- Välti stressi, puhka piisavalt.

Kasutatud kirjandus

- Guldbakke, K.K., Khachemoune, A. (2005) *Classification and Treatment of Urticaria: A Brief Review. Dermatology nursing*, 361-364.
- Lyons, F., Ousley, L.E. (2014) *Dermatology for the Advanced Practice Nurse. Springer Publishing Company*, 322-326.
- Ricci, G., Giannetti, A., Belotti, T., Dondi, A., Bendandi, B., Cipriani, F., Masi, M. (2010) *Allergy is not the main trigger of urticaria in children referred to the emergency room. Journal of the European Academy of Dermatology and Venereology*, 1347-1348.
- Zuberbier, T., Balke, M., Worm, M., Edenharter, G., Maurer, M. (2010) *Epidemiology of urticaria: a representative cross-sectional population survey. Clinical and Experimental Dermatology*, 869-873.
- Tampere, M. Urtikaaria (nõgestõbi). <http://www.derma.ee/articles.php?id=137> (26.11.14)
- Urticaria. <http://www.drugs.com/cg/urticaria.html> (25.11.14)
- Nõgestõbi ehk urtikaaria. (2012) Patsiendi info. Ida-Tallinna Keskhaigla, www.itk.ee (25.11.14)

fppt.com

fppt.com